

Motion till riksdagen 2019/20:2094

av **Barbro Westerholm m.fl. (L)**

Utredning om dödshjälp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en parlamentarisk utredning om dödshjälp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Liberaler värnar människans rätt till valfrihet och självbestämmande under hela livsresan. Det är viktiga liberala principer inom många områden som familjeplanering, skolval och möjlighet att arbeta så länge som den enskilde vill och kan. Det bör övervägas om vi även har rätt till ett värdigt livsslut.

Svenska Läkaresällskapet har tagit fram etiska riktlinjer för läkare som innebär att en läkare får avstå från och avbryta livsuppehållande behandling om en beslutskapabel patient vill det och är välinformerad och införstådd med olika behandlingsalternativ. Läkaren ska samtidigt alltid erbjuda adekvat palliativ – lindrande – behandling inklusive tillfällig eller kontinuerlig sedering om outhärdliga symtom inte kan lindras på något annat sätt. Kort uttryckt: patienten får sova tills döden inträffar. Det är däremot i dag inte tillåtet att ge läkarassisterad dödshjälp eller eutanasi, oavsett en döende människas lidande och beslutskapacitet.

Den svenska debatten om dödshjälp har gått i vågor sedan 1970-talet. Statens medicinsk-etiska råd (Smer) aktualiserade frågan om utredning och införande av dödshjälp i Sverige 1992, 2008 och 2017. Varje gång ledde det till en samhällsdebatt som visade att det i denna fråga råder delade meningar, mycket beroende på olika värden och infallsvinklar.

Smers rapport Dödshjälp – en kunskapssammanställning (2017:2) syftade till att bidra till en mer faktabaserad debatt, i synnerhet som allt fler länder nu har infört dödshjälp och redovisat sina erfarenheter. Utifrån kunskapssammanställningen om forskning och statistik kring dödshjälp i andra länder värderade Smer stödet för vanligast förekommande faktaargument, men också för värdeargumenten. Värdeargument inrymmer t.ex. frågan om människor har en rätt att besluta över sin egen död

som ska respekteras eller om det alltid är fel att avsiktligt avsluta en människas liv. Faktaargumenten inbegriper inte minst om den palliativa vården förmår, eller inte förmår, att ta hand om de svåraste symtomen i livets slutskede.

Vi anser att en statlig utredning bör undersöka om någon av de olika modeller som tillämpas i andra länder även bör bli tillåten i Sverige. I länder som Belgien och Nederländerna är outhärdligt lidande villkoret för att en läkare kan ge patienten det dödande medlet. I Oregon och andra amerikanska stater kan i stället människor med terminal sjukdom efter noggrant övervägande få ett läkemedel förskrivet som hon sedan tar själv.

Den debatt som har följt sedan Smers rapport 2017 visar enligt vår mening att allmänheten är övervägande positivt inställd till dödshjälp, medan läkarkåren är kluven. Läkareförbundet är emot, medan en del företrädare för Svenska Läkaresällskapet har en öppnare attityd till att frågan utreds. En väg att möta farhågor och tvekan skulle kunna vara att endast läkare med särskild utbildning får hjälpa en patient i enlighet med hennes sista vilja.

Vi anser att en utredning om dödshjälp vore en klok och öppensinnad väg för varje människas rätt att äga och styra sitt eget liv, intill den sista dagen. Detta anser vi att riksdagen bör ge regeringen till känna.

Barbro Westerholm (L)

Joar Forssell (L)

Lina Nordquist (L)

Tina Acketoft (L)